

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิผลการดำเนินงาน ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร” ได้ผลสรุปตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล จิวัดอน อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มีจำนวน 363 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 50.14 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.74 มีการศึกษาในระดับ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.99 ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 41.87 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ร้อยละ 60.06

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยสามารถสรุปผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและสำรวจสภาพปัญหา ของประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อศึกษา

สาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงานของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร

2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านต่าง ๆ เบื้องต้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการสำรวจรวบรวมข้อมูลผู้ประสบภัย และความเสียหายเบื้องต้น

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีความภูมิใจต่อการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีส่วนร่วมในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีความพึงพอใจในการให้ความรู้และการช่วยเหลือด้านสาธารณภัย มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร

3. ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีประสิทธิภาพในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย มีประสิทธิภาพในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง โดยสรุปผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

3.1 ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยภาพรวมมีประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 7 สกลนคร ได้ติดตามและให้ข่าวสารเกี่ยวกับภัย ต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ มีประสิทธิผลในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร มีการฝึกซ้อมแผนป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแก่ประชาชนในพื้นที่มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง

3.2 ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์ป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจถึงการ ดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีประสิทธิผลในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร มีส่วนร่วมในการรักษา ความสงบเรียบร้อยในเขตชุมชน มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง

3.3 ด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์ป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร มีการสำรวจความเสียหายและความต้องการความ ช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ของผู้ประสบภัย มีประสิทธิผล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ดำเนินการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ตามบัญชีสำรวจรายชื่อและครอบครัวเป็นหลักเพื่อสามารถให้การสงเคราะห์ได้อย่างทั่วถึง มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง

3.4 ด้านปฏิบัติการกู้ชีพกู้ภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านได้รับการให้การ สนับสนุนหน่วยงานกู้ชีพกู้ภัยพื้นที่ข้างเคียงในการทำงาน และอำนวยความสะดวกในเรื่อง ต่าง ๆ ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย มีประสิทธิผลในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด คือ ท่านได้รับการให้ความช่วยเหลือและเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยในกรณีเกิดเหตุ สาธารณภัยต่าง ๆ ส่งโรงพยาบาลอย่างรวดเร็วถูกต้อง มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง

4. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

4.1 ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

4.2 ตามคุณลักษณะด้านอายุ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4.3 ตามคุณลักษณะด้านระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

4.4 ตามคุณลักษณะด้านอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4.5 ตามคุณลักษณะด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5. การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

5.2 ตามคุณลักษณะด้านอายุ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และ 2) ด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

5.3 ตามคุณลักษณะด้านระดับการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านปฏิบัติการกิจกู้ชีพกู้ภัย

5.4 ตามคุณลักษณะด้านอาชีพ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

5.5 ตามคุณลักษณะด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

6. การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ (R^{2Adj}) เท่ากับ .679 ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้ง 3 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายระดับประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ได้ 67.90 % ส่วนอีกร้อยละ 32.10 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิผลการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทา

สาธารณสุข เขต 7 สกลนคร ได้แก่ ควรมีการลงพื้นที่เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันภัย แจ้งเหตุ การระงับภัยเบื้องต้น และการให้ความร่วมมือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรจัดโครงการให้ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วม ฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเบื้องต้น และเปิดโอกาสให้ ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมวางแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรเพิ่มอุปกรณ์ ในการกู้ชีพที่ทันสมัยให้กับหมู่บ้านและชุมชนต่าง ๆ เช่น วิทยุสื่อสาร รถกู้ภัย เบลผู้ป่วย ไฟฉาย อาวุธ เป็นต้น และควรมีการซักซ้อมกระบวนการกู้ชีพผู้ประสบภัยในระดับหมู่บ้าน เป็นประจำ ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างอยู่เป็นประจำและต่อเนื่อง และควรมีการจัดประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรับฟังรับทราบความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเฉพาะ

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิผลการ ดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วม รับผลประโยชน์ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งเป็นด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมีความภูมิใจ ต่อการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีส่วนร่วมใน ระดับมาก รองลงมา คือ ท่านได้รับประโยชน์โดยตรงจากการดำเนินงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร มีส่วนร่วมใน ระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีความพึงพอใจในการให้ความรู้และ การช่วยเหลือด้านสาธารณภัย มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการ

ประเมินผลซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการสำรวจเฝ้าระวังสถานที่ที่คาดว่าจะไม่ปลอดภัยในหมู่บ้านชุมชนของท่าน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรตา ประชาชิต (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนกับประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสำรวจเฝ้าระวังสถานที่ที่คาดว่าจะไม่ปลอดภัยในหมู่บ้านชุมชนของท่านมีส่วนร่วมในระดับมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านต่าง ๆ เบื้องต้น มีส่วนร่วมในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ อบต. มีส่วนร่วมในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้อยใจยา แก้ววงษา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลบางช้าง อำเภอบางช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การเตรียมตัวก่อนเกิดสาธารณภัย และการมีส่วนร่วมขณะเกิดสาธารณภัย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย อยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีประสิทธิภาพในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย มีประสิทธิภาพในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

คือ ด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง โดยด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยภาพรวมมีประสิทธิผล ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ได้ติดตามและให้ข่าวสารเกี่ยวกับภัยต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ มีประสิทธิผลในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร มีการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ประชาชนในพื้นที่ มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รณชัย มณีอินทร์ และสุวัลลีย์ เปี่ยมปิติ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมก่อนเกิดสาธารณภัย โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมวางแผน จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวก เพื่อจัดเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ขณะเกิดสาธารณภัยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ ฯ มีการแจ้งเตือนภัยเข้าระงับภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย หลังจากสาธารณภัยสิ้นสุดลง มีการสำรวจและซ่อมแซมสาธารณูปโภคที่เสียหาย การฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ประสบภัย แต่ปัญหาที่พบองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์กู้ภัย บุคลากรที่มีความรู้ ข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการอบรมเจ้าหน้าที่ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรตา ประชาชิต (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนกับประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีประสิทธิภาพระดับมากรองลงมา คือ ด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย มีประสิทธิภาพ ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านรักษาความสงบเรียบร้อย มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ มั่นจันทิก (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในภาพรวม

อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดลงไป 3 อันดับ คือ ด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ ด้านพันธกิจและภารกิจ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การ ส่วนการบริหารด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดลงไป 3 อันดับ คือ ด้านการจัดการหลังเกิดภัย ด้านการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน และด้านการป้องกันและลดผลกระทบและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนารถ โคตรโยธา (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความครบถ้วนเพียงพอ รองลงมา คือ ด้านความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ ด้านความสะดวกรวดเร็ว และทันเวลา ด้านความเพียงพอเหมาะสมของการช่วยเหลือ และด้านความเสมอภาคและเป็นธรรม ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านเพศ และอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้อยใจยา แก้ววงษา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลบางซ้าย อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเตรียมตัวก่อนเกิดสาธารณภัย การมีส่วนร่วมขณะเกิดสาธารณภัย และการฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร จำแนกตาม

คุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ เกาตะกู (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มีระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่างกั นมีการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่มี อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพการสมรส อาชีพหลักต่างกัน มีการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรตา ประชาชิต (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนกับประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำแนก ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ หมู่บ้าน ที่อาศัย และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ แตกต่างกั นมีความเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง ทั้งในภาพรวมและ รายด้าน ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรเอก ศรีหาญ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการบรรเทาสาธารณภัย ของเทศบาล ในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า นุชนารถ โคตรโยธา (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทา สาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็อง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการดำเนินงาน บรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็อง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัด ร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

5. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ (R^{2Adj}) เท่ากับ .679 ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้ง 3 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายระดับประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ได้ 67.90 % ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรตา ประชาชิต (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนกับประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และมีความสัมพันธ์ทางบวก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำและมีความสัมพันธ์ทางบวก และด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และมีความสัมพันธ์ทางบวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดมณี พรหมพินิจ (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนครอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้

1.1 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของทุกภาคส่วนในสังคม รวมถึงนำระบบบัญชาการเหตุการณ์มาใช้เป็นหลักการสำคัญในการบริหารจัดการสาธารณภัยและการฝึกซ้อมแผนในทุกระดับ

1.2 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ควรส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านรักษาความสงบเรียบร้อย โดยการรณรงค์ป้องกันและให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ การออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ การป้องกันโจรกรรม อาชญากรรม และการก่อความไม่สงบ การควบคุมตรวจตราบุคคลที่น่าจะเป็นภัยต่อความสงบสุข รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการแจ้งเตือนเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1.3 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ควรส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพเกี่ยวกับด้านสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยควรมีการดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อประชาชนและครอบครัวที่ประสบภัยอย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีการวางแผนการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ และควรมีการดำเนินการแจกจ่ายอาหารให้แก่ประชาชนผู้ประสบภัย ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทัวถึงและเหมาะสม

1.4 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยการประชาสัมพันธ์ให้มีส่วนร่วมให้ข้อมูลเพื่อจัดทำแผน การซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ประสบภัยเสียหายและร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อจัดทำแผน, การซ้อมแผนป้องกันภัยต่าง ๆ และการประสานเจ้าหน้าที่ของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร หรือหน่วยงานในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหน่วยงานอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรของศูนย์ฯ เช่น แรงจูงใจในการทำงาน ขวัญกำลังใจในการทำงาน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ฯลฯ

2.2 ควรดำเนินการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร

2.4 ควรทำการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิผลการดำเนินงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ในระดับพื้นที่ ที่กว้างขึ้น เพราะภารกิจการให้บริการของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 7 สกลนคร ครอบคลุมหลายจังหวัด

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร